

ԾԻԱԾԱՆ

Կը հրատարակուի ա-
մեն օր. ամսական կէս
արծաթ մէկ հիւս գումարաց
համար 15 զրէ. բաժա-
նորդութեան տեղն է լը-
րագրոյս գրասենեակը Ա-
լաճա համամ քիւլիւք
Երբորդ խան վարի յարկ
թիւ 1

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ
ԼՐԱԳԻՐ

Գրութիւնք ուղղելի
են առ խմբագիրն յրա-
զրոյս Ա. Ս. Ստրէնեան
անվճար նամակները կը
մերժուին : Մանուշման
տողն Ա. անգամի համար
5 զրէ. Բ. ին 2 Գ. Ին
1.

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

1870 ԱՊՐԻԼ 27

Բ. ՏԱՐԻ

Հատոր 20 Փարա

ԹԻՒ 138

ԱԶԳԱՅԻՆ

Միաժան շաբաթ մը դադարման
գառապարտութեամբ :

Իր այս դադարաւորութիւնն ոչ
կառավարութեանն ընդունեց ե ոչ ալ
իր պաշտօնէութեանն, վասն զի մարդ-
կութիւնը հաշտ աչօք կը նայի այսպի-
սի թերթի մը, որու սկզբունքն ու նը-
պատակը կարի մեծ, վսեմ, չքնաղ ու
երանուէտ է :

Միաժան, այն օր Միաժան մ'է,
թերթ մ'է, գրիչ մ'է միայն, տակաւն
ապագային մէջ ոչ ոք զիտէ թէ ինչ
պիտ' ըլլայ : Գէտը ի անհունութիւն
քայլ կառնէ Միաժան, ե իր գեղար-
եքելութիւն մարդկային ապագայ երա-
նութեան գրաւականը կը համարուի,
գուցէ ոչ ոք զիտցաւ կամ նկատեց
զինքը, սակայն ինք հանապաղ ջանք
ունեցաւ բարձր մտածելու, ապագայ
նշմարելու : Ժողովրդին թշուառու-
թեանց ընտանջումը խնդրելու ե իր
խորհրդածութեանց զիտուոր առար-
կայներն ընելու այս ամանը :

Միաժան մարտաւոր անկերէ շա-
բաթ մը դադարման գառապարտուե-
ցաւ, ե որով իր մեծարոյ ընթերցող-
ները գուցէ գովածակեցան, վասն զի
պատճառը չը գիտէին

Ինչ եւ է. այս անգամ պարտաւո-
րեցանք տպարանը փոխել ե Պօլիսի
կողմն անցնել :

Ասով իմաց կը տրուի նաեւ որ իր
խաղաղութեան գրասենեակին ալ Աա-
լաթիայէն փոխադրուած է ի Պօլիս
Ալաճա համամի ճատտէն քիւլիւք
Երբորդ խանի վարի յարկը թիւ 1 :

Ներդրութիւն կը խնդրուի բոլոր
բաժանորդներէն որք չարաթ մը մեր
կամքէն անկախ ե տարօրինակ պարա-
դայով մը դրժուեցան թերթ ստանա-
լէ, տարակոյս ալ չը կայ որ պաշտա-
կան մնացիներ իրենց . Գրա հատուցա-
նելու համար որոշած ենք յետ այ-
սորիկ շաբաթ օրերը մէկ մէկ
մեծ թերթ հրատարակել, ե ինչպէս
որ արդէն ալ խօստացած էինք բաժա-
նորդաց աւելնալովն այս նորոշումը զոր-
ծադրել . կը յուսանք որ ընթերցասէր
ե աղտոտամիտ ժողովուրդը զմեզ քա-
ջալիրելով հետզհետէ լրագրոյս բա-
ժանորդաց թիւը կառատանայ, ե
մեր ալ մեր պարտքն հատուցանելէ
զինի կը շարունակենք այսպէս ամէն
շաբաթ օր մէկ մէկ մեծ թերթ հրա-
տարակելը :

Աստուհ ենք որ մեր մինչեւ յարդ-
բած մեծ աղումար մնան ի լիտ բե-
րելով ազնիւ բաժանորդք վե հաննո
րէն կընենք մ'ը ակամայ պարտա-
ղանցութեանց ի քաջալեր հալ լըրագ-
րութեան ե ազատ գրականութեան :

Անցեալ կիւրակէ օրն Ամեն
Սրբազան Պատրիարք Հայրը՝ Գում-
դարուի գրոսի Ս. հարութիւն Եկեղեց-
ւոյն մէջ քարոզ տալով, Գարուս Ու-
լոյն, Եառաջը իմութեան, Բաւմանց ե
Գիտութեանց ծառւման, Պարզասի-
րութեան ե Սակաւապիտութեան վը-
րայօք աղղու կերպիւ խօսելէ զինի,
միանգամայն հայրենիքի սիրոյն ե ազ-
գային պարտքը՝ շնչելու համար կա-
մաւոր նուիրատուութեան ինչ լինելուն
թայ ինք ալ Սեբաստիան չը թողու :

Նկատմամբ մէկ ուկէս ժամ աստեա-
բանեց :

Ժողովրդեան անթիւ բազմութիւն
ներկայ էր նոյն Ս. եկեղեցւոյն մէջ ե
Նորին Ամեն. Սրբա նութեան սըր-
տադրաւ խօսքերը Անցյալներու մեղմ
մրմունջներով ընդ ունեցան :

Եթովպիայէն եկող Արժ. Տիմոթէ-
ոս վարդապետ ալ հանդիսաւորապէս
Ս. պատարագ մատուց :

— Սեբաստիայէն անցել շաբաթ ե-
րեկ յ Պատրիարքարան հասած հեռագ-
րի մը մէջ հետեւեալ իմաստով դրուած
էր :

Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայր :

Տեղւոյս կառավարն երեք զ'եր-
եքեմիա եպիսկոպոսը բռնի ճամբայ
հանեց Պօլիս երթալու, անարկելով թէ
Պատրիարքարանն ոյսպէս հրամայ-
ուած է իրաւունքն ին մինչեւ երբ
ստեակ լի պիտի ըլլայ :

1870 ապրիլ 18 Սեբաստիա :

Պատրիարքարանը ընտանջելով զարմանք
կ'այտնէ ալ տարօրինակ իրողութեան
վրայ, թէպէտ ստոյգ է որ Գեր. Ե-
րեմիա եպիսկոպոսին Սեբաստիայէն ե-
նէն արդէն որոշուած ե վսեմ. կառավար-
ին ալ ծանուցուած էր բայց այն պայ-
մանաւոր տեղւոյն հռչակաւոր Պետրոս
վարդապետն ալ պիտի թողու Սեբաս-
տիոյ վանքն ե ազգ. վարչութեան որո-
շած դաւառը պիտ' երթար, այս որո-
շումն ալ նմանապէս ծանուցուած էր
վսեմ, կառավարին, միանգամայն Պատ-
րիարքարանը զեր. երեմիա եպիսկո-
պոսին ազգապարտութիւն ըրած էր որ
եթէ Պետրոս վարդապետ վանքէն չեր-
մաւոր նուիրատուութեան ինչ լինելուն
թայ ինք ալ Սեբաստիան չը թողու :

ասով Պատրիարքարանի դիտաւորու-
րութիւնն յայտնի էր չը թողուլ որ Գեա-
րոս վարդապետ առանձին մնալով ժո-
ղովուրդը վերստին յուզելու պատճառ
ըլլայ, սակայն կ'երեւի թէ վրեժ. կու-
սակալը Ետրոս վարդապետին համար
հրամայեալ զանաւորներով անկարող է
դանաւեր. . . :

Վերջ դիտելով թէ ազգ. վարչու-
թիւնը ինչպէս պիտի չարժի այն խնդ-
րոյն մէջ՝ սակայն կզգանք որ կուսակա-
լին այսպէս կ'ղմակցաբար շարժելը թէ
երկրին ժողովրդեան մեծամեծ վնաս-
ներ կը պատճառէ, և թէ Կարապետ
Եպիսկոպոսի դատն անշուժանելի կը
թողու. . . :

Ետեւորդ կը զարմանան թէ ի՞նչ ա-
նօրինակ վճիռ կայ արդեօք այս Կա-
րապետ Եպիսկոպոսի խնդրոյն մէջ զոր
տարինքէ ի վեր ան նորին եզրած է
լուծելը. ասոր համ ի՞նչ և ճշմարիտ
պատասխանմ. տալու համար միշտեւ
երկարօրէն կը խորհէինք, և ահա զար-
մանալի պատահան ամէն դժուարու-
թեանց վրէժ տուաւ. . . :

Կարապետ Եպիսկոպոսի խնդիրն
անշուժելի մնացած է, ինչո՞ւ վասն զի
Կարապետ Եպիսկոպոս զօրեղ կուսա-
կիցներուն և տկար հակառակօրդ-
ներ. . . :

Անաշխի կուսակիցներն եղած են նախ
տեղւոյն կուսակալն որ երբ կառաջար-
կուի իրեն թէ Երեմիա Եպիսկոպոսն ու
Պետրոս վարդապետն ի միասին Սե-
բաստիոյ հոգին դուրս հանէ, ինք ա-
ռաջկենը դուրս կը հանէ քաղաքէն, իսկ
երկրորդ կը պահէ. . . :

Երկրորդ, Սեբաստիոյ մէջ Սեբաս-
տիոյն հարուստները. . . :

Երրորդ Պետրոս վարդապետը. . . :

Չորրորդ, այն Սեբաստիացիներն
որ Կարապետ Եպիսկոպոսի կուսակից-
ներէն ուղղակի կամ անուղղակի շահ
մը ունին. . . :

Հինգերորդ, Բաբելի տգէտ և նա-
խապաշարեալ գիւղացիներն այնպէս
կարծեցնել կուտան, որպէս թէ Կարա-
պետ Եպիսկոպոս առաջնորդութենէ
էլեւելլ ինքն ալ լուսթեամանդ պիտի
ըլլայ. . . :

Իսկ վեցերորդ և զօրաւոր պաշտ-
պաններն են, մայրաքաղաքս պան-
դուխտ ժողովուրդն. . . :

գրիտող «իշխան» սեբաստացիները
նաեւ Մանգուժէ. . . :

Կարապետ Եպիսկոպոսի այսպէս և
այսպիսի կուսակցաց գէժ չը դիտենք
թէ հակառակօրդ այ թիւն ո՞րչափ է,
սակայն սա յայտնի է որ այս վերջին
ները մի միայն Սեբաստացւոյ լուսա-
ւորեալ, դիտող, ուշիմ, և հեռատես
մասն են, և որ ինչպէս կ'ըստի արդա-
րութեան և իրաւանց վտահելով տա-
կաւին մինչեւ ցարդ կը դիմադրեն. . . :

Այս է Կարապետ Եպիսկոպոսի
խնդրոյն անշնչելի մնալուն պատճառը. . . :

— Անցեալ չարաթ առաւօտ ժամը
չորսն պա- րիարքարանի ետաղծի մը
զրաւնեակ գալով նամակ մը կուտայ
մեզ. որով ըստ հրամանի Ամեն Սըր-
բազան Պատրիարք Հօր՝ գեր. փոխա-
նորդ Ս. Հայրը պատրիարքարան կը
հրա իրէր դմեզ. . . :

Արդէն նոյն օրը ժամ վեցին միջոց-
ներն ոտտիկանութեան դուռն ելլա-
լու պարտաւորեալ ըլլալով իւր թացիք
անձամբ պատասխանել այս հրաւերին
և հոն Սըրբազան Պատրիարքէն իմա-
ցանք որ Տէր Գրիգոր Աճեմեան ալ
յատկապէս կանչուած է եղեր. անմի-
ջապէս իմացուցինք Ս. Պատրիարք Հօր
թէ հարկ չը կար զմեզ և Տէր Գրիգոր
Աճեմեանն ի միասին կոչել, վասն զի
առ այժմ մեր և անոր մէջ տեղ պատ-
րիարքարանը կատարուելը գործ չ'է
մնացած, և մանաւանդ որ եթէ նոյն
անձին հետ դատուելու կոչուած ենք,
ըստ մեզ, օրէնք չ'է մէկ անձի հետ
մի և նոյն խնդրոյ համար երկու տեղ
դատ վարել. վասն զի մենք անկարող
պիտ' ըլլանք այն ատեն մեր անձնա-
կան դործոյ զբաղելու. Սըրբազան պատ-
րիարք հայրն առաջարկեց որ սպաննք
մինչեւ Տէր Գրիգոր Աճեմեանի դա-
լուստը. այս սպասումը պատճառ ե-
ղաւ որ մինչեւ ժամ տասն և մէկ չը
կրցանք պատրիարքարանէն դուրս ել-
նել. . . :

Սակայն Տէր Գրիգոր Աճեմեան նոյն
օրը պատրիարքարան չեկաւ, և կինքը
ժամն ու թիւն միջոյնները շուկան Չու-
խուր խան ըստած տեղը տեսնողներ
եղեր են. . . :

Պարտ կը համարէինք հրապարակաւ

իմաց տալ որ մեծ փնտ է մեզ սցապէս
մէկ մը ոտտիկանութեան դուռն և մէկ
մը ալ պատրիարքարան՝ դիմել սոյն
խնդրոյն համար. և քանի որ այժմ
սկսած ենք մեր դատը ոտտիկանու-
թեան դուռը վարել, պարտաւոր ենք
նաեւ մի միայն հոն երթալ, իսկ պատ-
րիարքարան կ'երթանք այն ատեն երբ
այս դատը պատրիարքարանի միջոցաւ
տեսնուի. . . :

— Հրաշագործ Մկրտիչ Եպիսկոպո-
սի «հրաշից վարքն» այն է Մոտովա-
լարիոյ ազգայիններէն հաւաքած նու-
էրներուն հաշուատետրն, այս անգամ
Ազգ. վարչութեան ձեռքն անցած ըլ-
լալով Տնտեսական խորհրդոյ քըննու-
թեանն ենթարկուած է. լսածնուս նա-
յելով այս խայտառակ հաշուատետրը
զարմանալի յաջողութեամբ չարագրու-
ած և 43000 զրշ, Գեր. Սկրտիչ Տիգ-
րանեանի որկորին մէջ իւզի նման հա-
լած է. . . :

Տեսնենք թէ Տնտեսական խորհրդ-
դն ո՞րքան բաց պիտի ցուցնէ այս
հաշուատետրին մէջէն. . . :

— Գեր. Կերսէա Եպիսկոպոս վար-
ժապետեան այս չարթու մէջ մայրա-
քաղաքէն պիտի մէկնի քիչ մ'առնեն
Պրոտայի շէրմակներն երթալու հա-
մար. . . :

Ազգային պատրիարքարանէն հե-
տեւալ պաշտօնական տեղեկութիւ-
նը զրկուած է ի հրատարակութիւն
Քաղաքական ժողովը ազգային
Տնտեսական խորհուրդը վերականգն-
ւով, հետեւեալ անձինքը անդամ ընտ-
րեց նոյն խորհրդին. . . :

Մեծ. Գրիգոր Էֆէնտի Խորրեան
" Գրիգոր " Բարսիէօզ
" Թադէոս " Պէկեան
" Սկրտիչ " Նսեան
" Յարութիւն " Մէրեմբուլ
" Պօղոս " Ժամակոչեան

Յիշեալ խորհրդականք Ամեն Ս.
Պատրիարք Հօր հրաւերանօք իրենց
պաշտօնին մէջ հաստատուեցան և
արդէն իրենց նիստը կազմեցին. . . :

— Անցեալ երկու շաբթի օրն ոտտի-
կանութեան դուռը զացինք Տէր Գրի-
գոր Աճեմեանի դատին համար, սա-
կայն մեր այս երթն արդիւնք մը
չ'ունենցաւ. երեք շաբթի օրն ալ լրաց-

դոյս մեծ: Տնօրէնը մեր կողմէն փոխանորդաւոր Դնաց և իմաց տրուեալ է իրեն որ շաբաթ օրը ներկայանայ մեզ հետ: Իսկ շաբաթ օրը թեպէս դուքինք բաց Գատարանը ծանր դժուարութիւններով դրադած ըլլալուն առաջարկուեցաւ մեզ յատկապէս հինգշաբթի վերջաւորն երթալ:

Յայտնի է որ դորձին ալջալի երկարէր իւր մեծ փնտա կը պատճառէ մեզ: Ոչուն համար վերջերը պիտի խօսինք:

— Զօմար Արթիւնի սպանութեան խնդրոյն համար շաբաթ օրն ոտտիկաւ նստեալն Գուռը մեծ բաղնիքին հաւատարմա՛ էր, չորս անձինք կը վկայէին թէ Տէյի Ամիկի Զօմար Արթիւնի վրայ յարձակելով զանի ապրանքն, իսկ ընդհակառակն 16 անձինք ալ կը վկայէին թէ նախապէս Զօմար Արթիւն Տէյի Ամիկի ետեւէն վազեց զանի զոր ներսը համար և Տէյի Ամիկի ալ իր կեանքը չը կորսուերը համար վիրաւորից Զօմար Արթիւնը:

Ասկէ կընայ հասկցուել թէ մեր անցեալ օրեր տուած այն բոլոր թէ Տէյի Ամիկի 13 տարի չղծայակապ աշխատութեան դատաւարութեան է, անստույգ է եղեր:

— Անցեալ շաբթու մէջ ոտտիկաւ նստեալն պաշտօնէին կողմանէ յայտարարութիւն մ'եղաւ որով կը ծանուցուէր աղաւ կաթօլիկ ազգայնոց թէ իրենց համար որոշուած եկեղեցիներն են մի միայն Բերայի Ս. Յ. Ասկեբանի և Միլագիւլի Ա. Գրիգոր Լուսաւորչի եկեղեցիները, թէ աղաւ են հոն Հասունի անունն յիշել կամ չը յիշել, թէ ասոնցմէ զատ գտնուած Սամաթիոյ, Գանտիլի և ուրիշ թաղեցերու մէջ գտնուած եկեղեցիները Լատինահայոց ձեռքը պիտի մնան այժմ, և թէ աղաւ կաթօլիկ ազգայնոց համար խոտիւ արդիւրած է այս վերջիններու եկեղեցեաց մէջ Հասունի անունն յիշատակութեանը դէմ բարձրաձայն դէմ գնել և չիօթութիւն պատճառել:

Ասոր վրայ շաբաթ օրն աղաւ կաթօլիկ ազգայնոց մեծ բազմութիւն մը Բ. Դուռը դիմեցին:

— Անցեալ շաբթու Մանչեսթըրէն

մեր բարեկամաց մէկուն ուղղուած նամակ մը կը ծանուցանէ թէ հոն տեղի մեր եկեղեցւոյն շինութեան կիսատ մնացած մասերն այս անգամ ամբողջապէս շինուիլ սկսեալ են:

— Օրագիրը կառավարութեան կողմանէ մէկ ամիսը ազարման դատաւարութեան Գատին գէմ հրատարակած բաժնականագրի հանգանակին համար ի սրտէ կը ցաւինք Սրազոյ այս գաղափարն իրայ և աւելի կը ցաւինք որ պատեց Գատուելու գաղափարը, բնականաբար ախար ի սկզբունքն այն է թէ մամուլը բնաբարութիւնը նոյն իսկ ժողովրդականութեան և մարդկային ընկերութեան շահուն բնաբարութիւն է: Լրագիրն ըստ այսպէս երբեմն ողորդուեալ նկատմամբ մտադիր ենք ընդ մը խօսիլ շաբթուս մէջ:

— Սէր լրագիրն հինգշաբթի օրուրէն հրատարակուիլ սկսաւ, Օրագիր լրագրոյ մեծութեամբ և մի և նոյն պայմաններով:

— Աւետայը հազըզ էթի չորեքշաբթի օրուրէն թուոյն մէջ մեր եկեղեցական սրբարարութեանց ու կղերին գէմ խիտ յարձակում մը կար, իսկ պատասխանել արժան կը համարենք չորեքշաբթի օրը:

— Վսեմ. Ստեփան պէյ Սրբանան լիւա-փաշայութեան բարձրատիգանաւ Շուրայի Տէօլիթի անդաման ուանեցաւ: Եր շորհաւորեմք սոյն մեծանուն անձին այս նոր աստիճանի բարձրանալը, և կը սիրենք հաւատալ որ հայրենիք պիտի օգտի իրմէ:

Պատրիարքական հրամանաւ Գերլանու առաջնորդ Արթ. Փարութիւն վարդապետ նոյն պաշտօնէն հրաժարելով իրեն յաջորդեց Արթ. Տիմիթէոս վարդապետ, որ գեր. Սահակ եպիսկոպոսի հետ Նիթովպիա գնացած էր:

— Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս Երզնկայու առաջնորդութենէն հրաժարելով, որոշուեցաւ որ ձանիկ երթայ և սպասէ մինչեւ ի նոր անօրինութիւն:

— Արթ. Պօղոս վարդապետ Շաթանեան ձանիկ գաւառին պատրիարքական փախանորդ անուանեցաւ և անյիս ամսոյ սկիզբը պիտի փութայ իր նոր պաշտօնատեղին երթալու:

— Սմեհ. Սրբազան Պատրիարք Հօր յատուկ հրաւիրանքով այժմ պատրիարքարանի մէջ կը երայ ընդհանուր ժողով պիտի գումարուի:

Ահաւասիկ հրաւիրադոյն օրինակը:

Արթ. Եղբայր ի Բրիտան

Յառաջիկայ Երկուշաբթի 27 ապրիլ ժամ 4 ին մարաքալարիս ընդհանուր եկեղեցականը, եպիսկոպոսը, վարդապետը և համայն քահանայք հրաւիրեալ են ընդ որս և Զեր. արխանապատուութիւնը կը հրաւիրեմք աղաւոր դրովս. որ եկեղեցւոյդ ամբողջ քահանայից դասն իմրան առնելով առանց պարտադրելու յաւելան քահանիք դալ, անշուշտ այս հրաւերն և մեծագումար ժողովն առանց մեծ կարեւորութեան չէ:

23 ապրիլ 1870 ի Պատրիարքարանի Հայոց Կ. Պօլիս.

Ողջ ընտը:

Պ. Կ. Խրիմեան

Մայրաքաղաքս գտնուող Արապկերցի պանդուխտ մեծարայ ազգայինք, լրագրոյս մէջ իրենց երկրին նկատմամբ հրատարակուած զբոսութիւններէն սգեւորելով, կը լսենք թէ այն օրերս պատրաստուած են Պաղտատար Միւրաշեան անուն անձին գէմ իրենց ունեցած ընդհանրեք Նորին Սմեհ. Սրբազնութեան Պատրիարք Հայրիկին մոտաւորեալ:

Պաղտատար Միւրաշեան պատիւ ունեցաւ իր դործած բունաբարութիւններով բունական զբաղեցնել թէ զմեզ և թէ ամեն ողջամիտ անձերը, այս անգամ ալ վերստին Սիւրճանի անցուկ էլէրը լեցնելու չը գտնուողի, իր Արապկերի ազգայնոց հաւուցած փնտմերուն մէկ մասն ալ այս անգամ մեզ դրիւած ըլլալով արժան կը դատենք հրատարակել. յուսալով որ ազգային վարչութիւնն այս անձին նկատմամբ եղած հրատարակութիւններն ու շարութեան կ'առնու և հարկ եղած տնօրինութիւնը կ'ընէ:

Ահաւասիկ առ մեզ դրիւած նամակը:

1870 ապրիլ 18 Կ. Պօլիս.

Իմբաղիր.

Տասն և հինգ տարւոյ չափ Արապկերու Հայոց ազգապետութեան պաշտօնը շարաւար կերպով վարելէն ետք ժողովրդեան ուժգին բողոքանաց ձայնով վերջապէս նոյն պաշտօնը ճշգրտութեամբ քանի մ'անձանց հաճութեամբ դանձապետութեան պաշտօնին տիրացող Պ. Պաղտատար Միւրաշեանի վրայ զԶեր անշուշտ ըլլալով մէջ հրատարակուած գտնադրած գրութիւններուն իրեն մէկ մասը հաճեցէք ներկայս ալ հիւրընկալել ի հրատարակութիւն, որով շորհապարտ պիտի թողուք զմեզ:

Պաղտատար Միւրաշեան այն տեսակ հա-

յերէն է, որոնք թէ խեղճ ժողովրդեան քը-
ռակը կը պարպեն և թէ դանի զիւթելով ի-
րենց կամաւոր դերին կ'ընեն: Արդարաւորէ և
ժողովրդասէր վարչութեան պարտաւորութիւն
նրն է, այս անգէտ ժողովրդեան իրաւունքը
պաշտպանել: այս օր Պաղտատար Միրաշեա-
նը եթէ կամը ընէ, բազմատորագիր մահ-
ներն կրնայ տեղացնել 'ի Պատրիարքարանն
սակայն միթէ անով գործած հարստահարու-
թիւնը, ճշտմանը, խաբէութիւնները, բըռ-
նաբարութիւնները կը վերանան—ոչ, Պաղտա-
տար Միրաշեան ազգաւոր պաշտօնեայ մ'է Ա-
րապիկը մէջ անհամար ապացոյցներ կան, ո-
րոցմէ մէկ քանին հրատարակած էք:

Ինչպէս նաև Արապիկը եկեղեցեաց մէ-
կուն քանի մը հազար դուրուշ պարտական եղող
ազգայինի մը մահոյ ընէն, ետք ս յ. Պաղտատար
Միրաշեան որպէս ճշտագետը որդաւոր
վերայիշեալ պարտքը վճարելու անկարող ըլլա-
լ կը յայտնէ, և եկեղեցայն պահանջած գու-
մարին կէսէն աւելին զեղելը կ'ուտայ — ինչո՞ւ
— վասն զի այդ հանգուցելոյն որդոցմէն 600
դուրուշ շուր մ'առած էր ձրիապէս . . .

Խեղճ օրբակեր կնիէ մը զըշ.	1500
Աղգայինէ մը	7000
Երկու ազգայիններէ	1500
Աղգայինէ մը	3000
" "	450

Սոյն անձանց անուններուն նկատմամբ
բացատրութիւն տալը խիստ երկար ըլլալուն,
հարկ կը սեպելք որ 'ի հարկին պատրիարքա-
րանի մէջ յայտնախն:

Ասոնցմէ զատ կրնա՞ մը համար մեռած է
ըսելով կը յանդգնի մինչև անգամ նոյն խեղճ
կնոջ արեւն երթալ և ստանը մէջ գտնուած կահ-
կարասեաց մէկ մասն իր տունը կրել տալ . . .

Այս անձին գործած սցոյնի յայտ յանդի-
ման ապրիտութեանց փոխարէն թէպէտ ինչ-
պէս զխէ երկիրք, արժանի էր ծանր պա-
տուհաս մը հասնիլ գլխուն, բայց Արապիկը
ցի անյիշ սցոյն և ողբալով. Հայ ժողովրդեան
ուղածը ի յ' այն է, որ Պաղտատար միւրօշեան
իր գանձապետութեան պաշտօնէն դադարելով
այլ ևս աղգային գործերու չը խառնուի:

Այսպէս պահանջելը ժողովրդեան ամ-
բաւարարելի իրաւունքն է:

Թող Պաղտատար Միրաշեան երթայ իր
հին արհեստը, այն է հիւանդութիւնը կրկին
ձեռք առնէ, ինչպէս ատեն մը կ'ընէր և օրա-
կան 4—5 դըշ. կը շահէր:

Թէպէտ և ոմանք կանորք քաղաքավարու-
թիւն ըլլալու համար այս մարդուն կողմնակ-
ցութիւն կ'ընեն, սակայն ազէկ մտածելու են
այնպիսիք որ եթէ այս անձին ձեռք մնալով
մենք տակաւին այսպէս կոյր և տէգտ ապրինք
մօտեցած է այն օրն յորում մեր զաւկներն
ղմեղ պիտի անխնայ:

Մենք այդ անէծքը չենք ընդունիր, վա-
րեքուն կը վայելէ այդ:

Անցեալ տոգամ շարձեալ Արապիկը

նկատմամբ գրուած նամակի մը մէջ յիշուած
15 դըշ. ի տուրքը տպագրական պայմանք 11
դըշ. նշանակուել էր, ինչպէս նաև երկրորդ
անգամ իւրաքանչիւր անձէ հաւաքուած 12 ու
կէս դուրուշները 'ի թաթիկ—Պապիկ փառասը,
անունով ժողովուրդ են, Պաղտատար Միրաշ-
եանի ձեռք:

Իզմիրէն հետեւեալը ղըրկուած է
մեզ 'ի հրատարակութիւն:

. . . Խմբագիր:

Մինչև ցարդ ի'նչ խեղճ կացու-
թիւն որ ունէին տեղւոյս Աղգային
երկսեռ դպրոցները՝ նոյնը ունի նաեւ
հիւանդանոցը. մեր բողոքները կ'արձ-
րայնենք այս մասին, չենք յուսար որ
անշուր կը մնան:

Հիւանդատունը հաւքուած բոլոր
աղբերը պաշտէ՛ք կը թափին, սրոնյ
ժանոտ հստը շարաշար կը վնասէ լրեալ
հիւանդները օրոնց բժիշկը քանի մը
անգամ տեղւոյս Աղգ. վարչութեան
իմաց տուաւ, բայց ո՛չ ոք ականջ կա-
խեց անոյ: Պարէն չիկայ, անցեալնե-
րը տնտեսէն խմացանք որ չորս օրէ ի-
վեր ալիւրը հատեր է, մինչդեռ հի-
ւանդները լուսկիտէն զատ բան մը չեն
ուտեր. այս ալ հանդուսնող հոգա-
բարձուին անհոգ ատարարութիւնէն յառաջ
կը դայ: — Այդ լսենք թէ աւագ հինի-
շարթուան անանկաց բաժնուելը ա-
լիւր բրինձէն 6-7 պարկ հիւանդատան
շնորհուեր է: Չեմք գիտեր թէ աղ-
քատասեր ընկերութիւնն ի'նչ պատ-
ճառաւ հիւանդատան բոլոր խնամքը
վասն առած է. այ՛, . . . այ՛. . . իր
տարեկան հաշուեկիւնները բաւական
են միշտ ժողովուրդին աչքը գոցելու
և զանի խաբելու:

Հիմա այնպիսի նեղ վիճակի մը մէջ
կը դառնանք, որուն նման երբեք տես-
նուած չէ՛, տեղւոյս հատարակութիւնը
չը՛լաղատուած է այնպիսի աւալաներէ
և թշնամիներէ. որք վաղ կամ անագան
իւր բոլոր ինչքը իրենց գրաւելէ 'ի դատ
օրին մէկը իր գիտին ալ պիտի գիշա-
տեն անխնայ:

— Ասոնց պատճառը.

— Տ. Պօղոս արքեպիսկոպոսը, որ
Կ. Պօլսոյ պատրիարքութեան անկեալ
հրատարակուելէ վերջը հասաւ Զմիւռ
հրաւեր կարգայ իր արքանեակներուն,
սխաւ գործել միապետութեամբ բո-
լորովին ներհակ Սահմանող բութեան

ողւոյն տրամադրութիւններու և ժո-
ղովրդական իրաւասութիւններու ինչո՞ւ
վասն զի իր ընթացքով իր անհաւան
չահը կրնայ անխաբիալ վայելել և ա-
սանկով ըսել կուզէ Կեոսար Պօրճիաի
պէս «կամ Պօղոս և կամ ոչինչ», և ա-
հա իր կողմնակիցներու պաշտպանու-
թեամբ կը բռնանայ ժողովրդին վրայ
ինչպէս շանթը զնւերու կատարը:

— 15 օրէ 'ի վեր դպրոցներու մէջ
նորոգութիւններ կը լան, պատերը կը
ծեփեն, աղակիները կը շինեն և սեն-
եակները կը ներկին, ո՞վ կըսէ թէ,
աղգային դանձր ստակ չկայ, քաւ լի-
ցի . . . պէտքենք հարցնել թէ վարժա-
պետներու սունը հայ կա՞յ . . . խեղ-
ճերը իրենց տած անելի աշխատութեան
փոխարէն սովորուկ կը տառապին, ի-
րենց իրաւունքները կը կ'ըզուին (ասոր
օրինակը քանի մը տնչամ տեսանք)
վարժապետի իրաւունք ուտելը ստակա-
լի ոճիւր մ'է և ահա այս ոճիւրը մեր Ս.
Առաջնորդը և իր նոր կաշմած վար-
չութիւնը կը գործեն:

— Այդ լսենք որ Աղգ. երկսեռ դըպ-
րոցները Գաղղիայի վարժապետի մը
տեսչութեան մը ներքեւ պիտի դրուին:
Ասոր վրայ ուրիշ անգամ կը խօ-
սինք:

— Բաղքիս մէջ գիշերային գողերու
առատութիւն կայ որ կողմ գառնաւ
ասոնց վրայ կը խօսին: Անյեալ օր ալ
Գաղղիայի դերասանուհի մը 15,000
ֆրանկի մօտ ստակ, գահադէղէն և եր-
կու աղնիւ Հնդկական ցիւսիները գող-
յուեր են:

18 ապրիլ 1680 Զմիւռնիա

Պ. Պ.

Լիւթրոնի Մայիս 6
Միտինի Նիւ—օրբանո Բամիակ
Բէնա 11 5/16
Վաճարեալ 10000 հակ:

ԽՄԲԱԳՐԻ	ՏՆՕՐԻՆ
ԱԵԻՏԻՍ ԱՐԷԱԿ	ԳՐԻԳՈՐ Դ.
ՍՈՒՐԵԻԱՆ	ՍՈՒՐԵԻԱՆ
ՏԵՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ	
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Ե. ՄԻՆԱԵԱՆ	
ՏԳԱԳՐՈ ԹԻՒՆ ՏԻՂԱՆ ԿԱՐԱԳԵՏԵԱՆ	
ԵՈՒՍՈՒՅԵԱՆ ԽԱՆ	